

Posudek oponenta diplomové práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	BcA. Pavel Hála		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimédia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2023/2024
Název práce	ANTROPOCÉN DÁLNIC VE FOTOGRAFII, se zaměřením na českou dálniční síť		
Oponent práce	Doc. Mgr. Art. Silvia Saparová, ArtD.		

Teoretická diplomová práce s názvem *Antropocén dálnic ve fotografii se zaměřením na českou dálniční síť*, reaguje na originální tému, která sa pre diplomanta Pavla Hálu stala zásadnou a možno aj trochu „osudovou“ v jeho umeleckom smerovaní. Práca prioritne odráža diplomantov dlhodobý záujem o diaľnice a ich zásadný vplyv na krajinný a ekologický charakter Českej republiky. Diaľnice vníma autor skôr ako komplexný „organizmus“, ktorý presahuje svoju funkciu jednotvárných technických artefaktov a zásadným spôsobom formuje nielen fyzickú krajinu, ale redefinuje aj kultúrne a sociálne kontexty. Teoretická práca je písaná cez špecifickú prizmu diplomantovho vnímania fotografického média, ktoré neplní len dokumentačnú funkciu, ale je nástrojom pre hlbšie skúmanie vzájomných interakcií medzi človekom a prírodou. Pavel nám ponúka jedinečný pohľad na históriu a vývoj diaľnic s cieľom ponúknuť hlbšie porozumenie pre vizuálne a ekologické dopady týchto stavieb. Predovšetkým sa venuje spôsobom, akým boli tieto stavby zachytené fotografickým aparátom v rôznych historických obdobiach, a akú pozíciu v tomto procese zastupovala práve fotografia a tiež samotný aktér fotografovania. Diplomant, veľmi výstižne v svojej práci, predstavuje „dálničnú fotografiu“ ako špecifický žáner nachádzajúci sa na pomedzí krajinárskej fotografie, fotografie architektúry a čiastočne aj fotoreportáže. V rámci svojho výskumu analyzuje, ako sa od začiatkov výstavby diaľnic až do súčasnosti, na fotografiách objavujú rôzne aspekty histórie, techniky, architektúry, krajiny a života jeho obyvateľov. Podstatným faktorom pre túto diplomovú prácu je, že autor mal jedinečnú príležitosť nahliadnuť do historického fotoarchívu Riaditeľstva diaľnic, ktorý mapuje obdobie rokov 1967 až 1989. Táto skutočnosť pozitívne ovplyvnila celý charakter práce a umožnila diplomantovi postaviť prácu na pevných historických základoch a odkryť význam týchto fotografií ako svojrázneho svedectva o premenách Česka v 20. a 21. storočí.

Diplomová práca má postavenú logickú štruktúru a je efektívne rozdelená do troch zásadných väčších blokov. V prvej časti: *Antropocén a História diaľnic* sa diplomant venuje definovaniu pojmu antropocén ako opisu najsúčasnšieho obdobia v histórii planéty Zem a potom sa sústreďuje na historický vývoj výstavby diaľnic. Tu nás autor podrobne sprevádza medzivojnovým obdobím: začiatkom výstavby diaľnic v bývalom Československu behom druhej svetovej vojny. Potom pokračuje druhou etapou výstavby diaľnic v rokoch 1967-1989, ktorú podopiera o už spomínaný fotoarchív. Historický výskum uzatvára kapitolou od roku

1989 do súčasnosti, kde nastieňuje rôzne spoločenské a sociálne aspekty o dôležitosti Česka, ako zásadnej tranzitnej krajiny. Upozorňuje na následný rozvoj výstavby diaľníc spojený s komplikáciami ohľadom výkupu pozemkov a tiež zvýšenie bezpečnostných opatrení v rámci diaľničnej prevádzky ako napr. výstavba protihlukových stien.

V druhom bloku svojej práce s názvom: *Teoretická časť* Pavel analyzuje české diaľnice ako výrazné objekty fotografického záujmu. Predkladá tu niekoľko perspektív, ale prioritne sa zameriava na rolu fotografie, ktorá podľa neho zostáva aj po viac ako 80 rokoch viacmenej dokumentárna. I keď s výnimkou niekoľko málo autorov, ktorí ju posúvajú smerom k umeleckému vyjadreniu ako napr. *Alena Kotzmannová*, alebo *Vladimír 518*. V tejto časti diplomant v rámci informatívneho porovnania predstavuje ešte dvoch zahraničných autorov: *Catherine Opie* a *Joshua Dudley Greer*. Z hľadiska toho, že diplomová práca sa pohybuje výhradne v českom kontexte, považujem túto zahraničnú vzorku za nepodstatnú a nezaradila by som ju do práce. Diplomant, ďalej adekvátne v kontexte posunu fotografického média, predstavuje alternatívne metódy pozorovania zmien v krajine prostredníctvom leteckých máp, dronovej fotografie, alebo dokumentácie prostredníctvom systému Google Street View.

Tretí blok práce: *Výskumná časť*, zahŕňa vlastné poznatky autorovho trojročného fotografického výskumu diaľníc a ich bezprostredného okolia. Túto časť diplomovej práce pokladám z autorovho hľadiska za kľúčovú. Pavlova fotografická posadnutosť sa naplno prejavila v postupnom odkrývaní obskúrneho mikrosвета a ľudských príbehov odohrávajúcich sa za fasádou asfaltu a protihlukových stien. V tejto časti teoretickej práce sa autor pokúša zosumarizovať si motívy, ktoré počas svojich výpravách zaznamenával a opakovane sa mu s pravidelnou frekvenciou v práci objavovali. Definuje si základné tematické okruhy ako napr. protihlukové steny, mosty, motoresty, čerpacie stanice, odpočívadlá, billboardy atď. V tejto časti pozitívne hodnotím rozsah Pavlovej práce a podrobný niekoľkoročný výskum, ktorý sa na jeho fotografiách intenzívne podpísal, a ktorý máme možnosť sledovať v rozsiahlej obrazovej prílohe. Téma diplomovej práce je nanajvýš aktuálna a v diplomantovom prevedení prispieva k zvýšenému povedomiu epochy antropocénu ako obdobia, v ktorom dochádza k zásadnému zásahu človeka do ekosystému a krajiny. Avšak z teoretického hľadiska, považujem analýzu Pavlovej vlastnej fotografickej tvorby za nedotiahnutú a bude si ešte vyžadovať diplomantov prirodzený časový „odstup“ potrebný pre hlbšie pochopenie a prehodnotenie svojich zámerov, cieľov a konkrétnych výstupov. Súčasťou práce je aj osobný denník autora z ciest okolo diaľníc. Je to „neoficiálna“ časť práce, ktorá je silná v svojej autenticite a vzácnej otvorenosti diplomanta, ktorý nám odhaľuje svoje vnútorné prežitky z týchto ciest. Podľa mňa by si však táto časť práce zaslúžila inú grafickú úpravu, aby sa dala správne vnímať v kontexte celej teoretickej práce.

Komplexne považujem diplomovú teoretickú prácu Pavla Hály za prínosnú ako študijný materiál pre študentov ateliéru Fotografie, a po istých úpravách aj pre širšiu verejnosť. Práca by potrebovala ešte technicky „dotiahnuť“: ako napr. značenie celkových blokov a potom jednotlivých kapitol, keďže už na samotnej osnove práce sú mierne neprehľadné. Práca je jednoznačne výborným materiálom pre prípadne pokračovanie a podrobnejší výskum vyššie spomínaného fotoarchívu a ďalšej fotografickej práci na autorskom súbore diplomanta. Oceňujem predovšetkým Pavlov záujem a nákazlivý entuziazmus v práci na tejto aktuálnej a náročnej téme.

Aj napriek malým výhradám prácu pozitívne hodnotím, doporučujem ju komisii prijať a navrhujem hodnotenie A.

Návrh klasifikace:A - výborně.....

V(e)Zlíně..... dne17. 5. 2024.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------